

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Crèdits	1 de presencials (25 hores) 2 de no presencials (50 hores) 3 de totals (75 hores).
Grup	Grup 1, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Joana Fornés Vives joana.fornes@uib.es	16:00	17:00	Dimecres	12/09/2016	28/07/2017	C-208. Edifici Guillem Cifre

Contextualització

Observacions: 1) Totes les denominacions que en aquest text apareguin en gènere masculí o femení, s'han d'entendre referides indistintament al gènere masculí o femení, segons el sexe del titular de qui es tracti. 2) Aquesta assignatura es desenvolupa sota l'emparament de la LOPD 15/1999, per la qual cosa no es permet cap tipus d'enregistrament de la mateixa sense el permís explícit del professorat, ni l'ús fraudulent del seu contingut o materials. 3) Es recorda que el plagi es considera frau en l'avaluació a tots els efectes, per la qual cosa es regularà per l'establert a l'Article 33 del Reglament Acadèmic

“Salut mental i prevenció a la primera infància”, es una assignatura obligatòria del Màster Universitari en Primera Infància: Perspectives i Línies de Intervenció (MPIN) i optativa del Màster Universitari d'Investigació en Salut i Qualitat de Vida (MSQV), ambdós de la Universitat de les Illes Balears. S'imparteix el segon semestre del curs. Al MPIN es troba en el mòdul 4: Perspectives i Intervenció des del Àmbit de la Salut i el Benestar. Al MSQV forma part de l'itinerari psicosocial i es troba dins el mòdul d'Humanització Clínica i Qualitat de Vida.

Els continguts, tal com recomana la Red Europea de Promoció de la Salut Mental, es fonamenten en la importància de promocionar la salut mental dels nens, emfatitzant accions i programes que promoguin el seu benestar i el de les seves famílies, contemplant la intervenció preventiva i precoç, així com el suport educatiu i social dels nens i les seves famílies. Pretén desenvolupar conductes i hàbits de salut integral dirigits a la millora i promoció de contextos de vida saludables, ja que aquells professionals que vulguin dedicar-se a la primera infància s'enfronten al repte de promoure sistemes de vida equilibrats on el subjecte pugui desenvolupar una vida saludable, enfocada a l'autorealització, amb els menors conflictes possibles.

Bona part dels continguts poden estar relacionats amb altres assignatures, com per exemple les del MPIN “Desenvolupament infantil i atenció primerenca”, “Nous enfocaments sobre el desenvolupament socio-emocional i cognitiu a la primera infància” i “Estratègies d'intervenció amb famílies a la primera infància”. Fer ús dels coneixements d'aquestes assignatures i d'altres complementàries del MSQV, com per exemple les destinades a orientar la recerca bibliogràfica i científica, ajudarà a l'aprofitament de l'assignatura.

Professorat: Joana Fornés. Diplomada en Infermeria i doctora en Psicologia. Catedràtica d'escola universitària d'Infermeria Psiquiàtrica i Salut Mental. Experiència docent en qualitat de vida, salut mental i

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

psicopatologia des de l'any 1985. Experiència investigadora acreditada (CNEAI). Recerca en personalitat i estrès, especialment estrès laboral, burnout i mobbing.

Requisits

Essencials

- * Títol de Grau

Recomanables

- * Nivell d'anglès per fer recerca bibliogràfica amb aquest idioma i lectures de texts.
- * Actitud cooperativa per poder treballar en equip.
- * Esperit crític, capacitat d'anàlisi i síntesi.

Competències

Les competències que es pretenen assolir amb l'assignatura "Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància", son les següents:

Específiques

- * Capacitat per conèixer, adaptar, aplicar i avaluar programes o serveis per a l'atenció a la primera infància en contextos socioeducatius o socio-sanitaris (CE4 del MPIN)..
- * Capacitat per reflexionar damunt temes rellevants de recerca en el context de salut, analitzar científicament la informació i redactar informes (CE1 del MSQV, CE6 del MPIN)..

Genèriques

- * Capacitat per realitzar una anàlisi crítica de la informació, integrar coneixements i formular judicis de forma científica i ètica (CG1 del MSQV, CG2, CG5 del MPIN)..
- * Capacitat per dissenyar, implementar, gestionar i avaluar programes, projectes i recursos en el context de la salut (CG3 del MSQV)..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

S'espera que els continguts d'aquesta matèria facilitin la consecució dels resultats d'aprenentatge següents:

1. Explicar diferents conceptes relacionats amb la salut mental i el benestar infantil.
2. Identificar determinants i indicadors de salut mental a la primera infància.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

3. Descriure les principals entitats clíniques relacionades amb la salut mental infantil.
4. Argumentar el paper de l'autoestima i la resiliència en la salut mental infantil.
5. Proposar estratègies i programes per afavorir la salut mental i el benestar a la primera infància.

Els continguts es distribueixen a través dels temes que es detallen a continuació.

Continguts temàtics

Tema 1. Salut mental i benestar infantil: Conceptes, indicadors i determinants.

- S'aborda el concepte de salut mental i benestar des de diferents perspectives i des de una visió integradora. S'analitza la relació entre necessitats i benestar a diferents moments de l'etapa de la primera infància. Es presenten diferents indicadors i determinants (psicofisiològics i socials) de salut mental a la primera infància.

Tema 2. Bases per a un desenvolupament psicològic saludable en la primera infància. Paper de l'autoestima, la resiliència, i el seu foment.

- El tema aborda la importància de l'autoestima i la resiliència com actius o fortaleces per una bona salut mental, maneres de mesurar-les, fomentar-les i/o reforçar-les, tant en el nen com als adults del seu voltant: família, educadors,...S'emfatitza la importància del vincle, les cognicions i les emocions en el foment d'aquests actius. S'expliquen alguns elements essencials a tenir en compte a l'hora de planificar activitats o programes per a la promoció de la salut mental a la primera infància.

Tema 3. Entitats clíniques de major rellevància en la salut mental infantil. Importància de la seva detecció i valoració.

- Aquest tema aborda el concepte de psicopatologia a la primera infància i les principals classificacions diagnòstiques. S'explica la importància de identificar factors de risc i senyals d'alarma per a la salut mental a la primera infància, com fer una valoració senzilla per detectar-los i com actuar i/o comunicar-los.

Tema 4. Polítiques i recursos orientats a la salut mental infantil.

- Inclou objectius de diferents polítiques (internacional, nacionals i locals), plans, programes, recursos.... orientats a la salut mental infantil, amb una visió multidisciplinària i integradora.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes anteriorment.

S'intentarà que sigui una metodologia eminentment pràctica i participativa, on l'alumne reflexioni, analitzi i proposi, alternatives viables per dissenyar, gestionar i/o intervenir en programes i serveis d'atenció als nens menors de sis anys.

Després de breus exposicions teòriques per part del professorat, s'animarà i orientarà a l'alumne per realitzar recerques bibliogràfiques i lectures específiques sobre la temàtica de l'assignatura. Aquestes activitats es complementaran amb debats grupals a l'aula i/o a través de la plataforma Moodle de l'assignatura, i fent propostes resumides de programes dirigits al foment o millora de la salut mental dels nens i les seves famílies.

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Lliçó magistral	Grup gran (G)	<p>Amb la finalitat d'adquirir els coneixements essencials de la matèria, mitjançant el mètode expositiu, la professora explicarà els continguts més importants de les unitats didàctiques. També es realitzarà un comentari sobre el mètode de treball aconsellat i el material didàctic que ha d'utilitzar l'alumne per preparar de forma autònoma els continguts. La participació activa a les classes pot influir en la millora de la nota final.</p> <p>Competències que es treballaran: CE4-MPIN, CE6-MPIN, CE1-MSQV.</p>	10
Seminaris i tallers	Lectura i discussió científica	Grup mitjà (M)	<p>Pretén fomentar la lectura crítica, la reflexió i l'argumentació raonada sobre la salut mental a la primera infància. Consistiran en lectures recomanades per la professora, realitzades prèviament a la data de la sessió. A principi de curs i en funció del nombre d'alumnes matriculats, es constituïràn grups i s'assignaran lectures específiques per a la seva exposició i debat. Amb la participació de tots els membres presents a la sessió es farà un debat crític i constructiu de la temàtica a treballar. La participació activa a les sessions influirà en la nota final.</p> <p>Al finalitzar l'assignatura, s'elaborarà i presentarà un resum de les lectures treballades. A principi de curs la professora explicarà les pautes i condicions de presentació dels resums.</p> <p>Competències que es treballaran i avaluaran: CG2-MPIN, CG5-MPIN, CG1-MSQV.</p>	4
Seminaris i tallers	Seminari interdisciplinari de mòdul	Grup mitjà (M)	<p>Des d'una perspectiva interdisciplinari, aquest seminari pretén aportar coneixements i evidència científica d'aspectes que afavoreixen la salut mental a la primera infància. El seminari serà impartit per professionals (de la UIB o externs) de reconeguda valia en el món de la salut mental infantil.</p> <p>Competències que estrebllaran: CE4-MPIN.</p>	2
Tutories ECTS	Tutoria grupal	Grup mitjà (M)	<p>Activitat programada i obligatòria que te com a finalitat orientar a l'alumne per assolir les competències de l'assignatura.</p>	2
Tutories ECTS	Tutoria individual	Grup petit (P)	<p>Activitat que te com a finalitat orientar a l'alumne per assolir competències de l'assignatura, aclarir dubtes i fer un seguiment del seu progrès.</p>	4
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	<p>Es realitzarà un examen global del contingut de l'assignatura i seminari interdisciplinari. Pot consistir en una prova objectiva i/o preguntes a desenvolupar. Poden entrar qüestions relatives a les classes o sessions de discussió i a les lectures recomanades.</p> <p>Competències que s'avaluaran: CE4-MPIN, CE6-MPIN, CE1-MSQV, CG2-MPIN, CG5-MPIN, CG1-MSQV.</p>	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball proposta activitats millora SM	<p>Amb la finalitat d'aprofundir en la temàtica d'estudi i seguint indicacions de la professora, es faran cerques i lectures de continguts específics relacionats amb la salut i benestar a la primera infància. Posteriorment, es lliurarà un treball que contengui una proposta de foment o millora d'aspectes concrets de la salut mental a la primera infància.</p> <p>El treball tindrà una extensió mínima de 5 pàgines i màxima de 10 (espai senzill i mida de lletra 12 punts) i es lliurarà a través de la plataforma Moodle de l'assignatura abans del 31 d'abril. A l'inici de curs la professora concretarà els punts que ha de contenir aquest treball.</p> <p>Competències que es treballaran i avaluaran: CE4-MPIN, CG3-MSQV.</p>	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació unitats didàctiques	<p>La finalitat es que l'alumne aprofundeixi en la matèria a través de l'estudi personal i de les lectures recomanades. Per facilitar aquesta tasca, a l'inici de curs l'alumne rebrà indicacions sobre referències i manuals a consultar, així com a pautes seguir.</p>	35

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura, seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable: R, no recuperable: NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura.

Requisits per superar l'assignatura:

1. Obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.
2. Assistència a un mínim del 80% de les classes y seminaris.

Lectura i discussió científica

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	<p>Pretén fomentar la lectura crítica, la reflexió i l'argumentació raonada sobre la salut mental a la primera infància. Consistiran en lectures recomanades per la professora, realitzades prèviament a la data de la sessió.</p> <p>A principi de curs i en funció del nombre d'alumnes matriculats, es constituïran grups i s'assignaran lectures</p>

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

específiques per a la seva exposició i debat. Amb la participació de tots els membres presents a la sessió es farà un debat crític i constructiu de la temàtica a treballar. La participació activa a les sessions influirà en la nota final. Al finalitzar l'assignatura, s'elaborarà i presentarà un resum de les lectures treballades. A principi de curs la professora explicarà les pautes i condicions de presentació dels resums. Competències que es treballaran i avaluaran: CG2-MPIN, CG5-MPIN, CG1-MSQV.

Criteris d'avaluació	_ Participació activa a les classes i discussions.
	_ Coherència i claredat de les exposicions.
	_ Grau de preparació de la matèria.
	_ Argumentació raonada i crítica constructiva del tema de discussió.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global del contingut de l'assignatura i seminari interdisciplinari. Pot consistir en una prova objectiva i/o preguntes a desenvolupar. Poden entrar qüestions relatives a les classes o sessions de discussió i a les lectures recomanades. Competències que s'avaluaran: CE4-MPIN, CE6-MPIN, CE1-MSQV, CG2-MPIN, CG5-MPIN, CG1-MSQV.
Criteris d'avaluació	_ Adequació de les respostes a les qüestions plantejades.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Treball proposta activitats millora SM

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Amb la finalitat d'aprofundir en la temàtica d'estudi i seguint indicacions de la professora, es faran cerques i lectures de continguts específics relacionats amb la salut i benestar a la primera infància. Posteriorment, es lliurarà un treball que contengui una proposta de foment o millora d'aspectes concrets de la salut mental a la primera infància. El treball tindrà una extensió mínima de 5 pàgines i màxima de 10 (espai senzill i mida de lletra 12 punts) i es lliurarà a través de la plataforma Moodle de l'assignatura abans del 31 d'abril. A l'inici de curs la professora concretarà els punts que ha de contenir aquest treball. Competències que es treballaran i avaluaran: CE4-MPIN, CG3-MSQV.
Criteris d'avaluació	_ Adequació del contingut als punts/apartats acordats per aquest treball. _ Base científica, coherència i viabilitat de la proposta. _ Aportació personal innovadora.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

A l'inici de curs l'alumne tindrà a la seva disposició una sèrie de recursos d'interès per a la seva formació i seguiment de l'assignatura, com: bibliografia actualitzada, documents electrònics sobre la matèria i enllaços d'interès a Internet. Aquesta informació es penjarà a la plataforma Moodle de l'assignatura.

